

Fri bevegelse av pasienter

Kampen om kontrollen over helsesektoren er nå i full gang i Europaparlamentet (EP) og Ministerrådet.

EF-domstolen har gjennom flere dommer åpnet muligheten for fri bevegelse av pasienter og nå ønsker institusjonene og ta tilbake kontrollen igjen. De folkevalgte i EP skal nå sammen med nasjonalstatene i Ministerrådet bli enige om et regelverk for pasientrørligheten i Europa. Interessen for tema er stort:

- a) Nasjonalstatene merker at de er i ferd med å miste kontrollen over helsesektoren og kommer til å gjøre alt for å komplisere den frie bevegelsen
- b) Pasientorganisasjonene ønsker selvfølgelig en slik rørlighet som gir flere valgmuligheter og sjanse til raskere og bedre behandling.
- c) Helsetjenestebransjen ser trusler i form av prisdumping, men også nye muligheter til å øke markeder og sine salg.
- d) For de liberale partiene i EP er fri bevegelse uten at man behøver forhåndsbeskjed at kostnadene dekkes av egen sykeforsikring et viktig krav som de også bruker i valget i juni til nytt EP.
- e) Sosialistene vil derimot absolutt ha krav på forhåndsbeskjed for å beskytte offentlig sektor og samtidig forhindre at den frie bevegelsen bare bli for de rike.
- f) Fagforeningene deler seg. Leger og sykepleiersker er interessert av mer rørlighet, mens grupper med lavere utdanning er urolige for konkurransen.

I Sverige var det bare 1200 personer i 2008 som utnyttet den frie bevegelsen som domstolen allerede har skapt. Samtidig så er muligheten avgjørende og viktig for de som velger å dra til Tyskland for å operere seg og selv et lite volum kan være nok til å sette press på land med lange køer.

Regelverket er EØS-relevant og statssekretær Rigmor Aasrud i Helsedepartementet måtte derfor til Brussel og stille seg i lobbykøen til Europaparlamentariker John Bowis som har ansvaret (rapporteur) for dette i EPs Miljø- og helsekomitee. Her fikk statssekretærlobbyisten fremført at Norge gjerne vil ha regel om forhåndsbeskjed før pasienten kan reise utenlands og en genrelt sterk kontroll med denne rørligheten. I samme lobbykø finner man sikkert også norske pasientorganisasjoner som kan presenterer et annet norskt syn.

Det endelige innholdet er fortsatt veldig usikkert, men uansett så er dette en sak som kommer til få høy synlighet og lav lesbarhet. Mange kompromisser forenkler ikke det allerede kryptiske EU-språket og EF-domstolen får dermed sikkert nye pasientsaker å tygge på.

Internasjonale rogalendinger blir uansett storbrukere av friheten og det skulle heller ikke forundre meg om våre innovative bedrifter kommer opp med spennende helseturismepakker.

Tekst: Pål Jacob Jacobsen
May 2009